

Posudek oponenta diplomové práce:
Téma práce: Právní úprava svobody pohybu ve zvláště
chráněných územích
Michala Kuncířová

Diplomová práce Michaly Kuncířové na téma „Právní úprava svobody pohybu ve zvláště chráněných územích“ má celkem 77 stran, **počet znaků vlastního textu práce je 167.520 znaků včetně mezer a poznámek pod čarou**. Práce se skládá celkem z pěti dále členěných kapitol a nečíslovaného úvodu a závěru, seznamu použitých pramenů, česky a anglicky psaného abstraktu, seznamu klíčových slov v českém a anglickém jazyce. Práce tak splňuje veškeré požadované formální náležitosti. **Byla odevzdána 5. února 2024.**

- 1. Aktuálnost tématu.** Zvolené téma považuji za velmi aktuální. Řešení vztahu ochrany přírody a krajiny a svobody pohybu, zejména při volnočasových aktivitách, je společensky závažným tématem. Hledání optimální rovnováhy mezi ochranou zvláště chráněných území a jejich využíváním za účelem turistiky je otázkou stále aktuální, její aktuálnost výrazně vzrostla zejména v době omezení způsobených opatřeními epidemií Covidu - 19. Spolu s rozmachem turismu a stoupající oblibou volnočasových aktivit provozovaných v přírodě se řešení této otázky jeví jako stále naléhavější. Téma diplomové práce tak nabízí k řešení řadu problémových otázek.
- 2. Náročnost tématu.** Materií, kterou práce zpracovává, považuji za středně náročnou. Na jednu stranu se nejedná o rozsáhlou materií, na stranu druhou je právní úprava roztříštěna do řady právních předpisů [(vedle zákona o ochraně přírody a krajiny se jedná zejména o lesní zákon a dále široké množství právních předpisů zřizujících konkrétní zvláště chráněná území (dále jen „ZCHÚ“)]. Oporu ke zpracování tématu poskytuje jen omezené množství odborné literatury.
- 3. Formální a systematické členění práce.** Práce je uspořádána do celkem do pěti dále členěných kapitol a nečíslovaného úvodu a závěru. Používá tři úrovně členění. Po úvodu se práce v první kapitole věnuje poměrně stručně ústavnímu zakotvení svobody pohybu. Následuje poměrně rozsáhlá kapitola druhá, která se zabývá právní úpravou ochrany zvláště chráněných území. Tuto kapitolu považuji za zbytečně rozsáhlou, obsahuje pasáže, které s tématem práce souvisí pouze okrajově (např. způsob vyhlášení ZCHÚ). Z hlediska systematiky druhé kapitoly považuji za nevhodné zařazení části o nástrojích obecné ochrany přírody (2.2.). Současně je v této subkapitole 2.2. i poněkud nesystematicky zmíněno pro svobodu pohybu důležité obecné užívání upravené v lesním a vodním zákoně. Nicméně obecná úprava přístupu do krajiny v této části naopak zmíněna není. Subkapitola je tak poněkud nesourodá. Třetí kapitola je z hlediska tématu práce stěžejní a nejrozsáhlejší. Věnuje se administrativněprávním nástrojům regulace pohybu v ZCHÚ. Uspořádání této kapitoly je dáno jak druhy těchto nástrojů, tak především jednotlivými typy ZCHÚ. Toto členění považuji za vhodně zvolené. Následuje stručná, nicméně z hlediska tématu práce velmi podstatná kapitola, o možnostech zpoplatnění vstupu do ZCHÚ. Práci vhodně doplňuje kapitola věnovaná odpovědnosti za přestupky. Zaměřuje se na přestupky související s porušením zákazů, které se váží k omezení svobody pohybu v ZCHÚ. Přes výše uvedené výhrady považuji členění práce jako celku za vhodně zvolené a umožňující komplexní zpracování tématu.
- 4. Hodnocení práce - vyjádření k práci.** Diplomovou práci jako celek hodnotím jako velmi dobrou. Velmi zdařilá je ve stěžejní části třetí a stejně tak si tuto úroveň zachovává

v doplňujících kapitolách čtvrté a páté. Naopak úvodní dvě kapitoly práce této úrovně nedosahují.

V první kapitole mohla být vedle ústavních východisek svobody pohybu věnována pozornost také ústavní ochraně životního prostředí. S ohledem na význam ústavních východisek pro téma práce mohla být také analýza podrobnější. Nadto se v této kapitole diplomantka dopouští chyby, když na straně 2 naznačuje, že součástí Evropské úmluvy o ochraně lidských práv je také právo na příznivé životní prostředí. Druhá kapitola věnovaná obecně právní úpravě ZCHÚ v některých částech překračuje rámec tématu (vyhlašování ZCHÚ) nebo některé části nejsou obsahově provázány s tématem práce (např. v části věnované koncepčním nástrojům šlo přiblížit, jakým způsobem se tyto nástroje věnují turistice; řešení turismu je standardní součástí např. zásad péče o národní parky, práce se však tomuto aspektu zásad péče nevěnuje). Současně v kapitolách, které předcházejí vlastnímu rozboru svobody pohybu v ZCHÚ postrádám ucelenou bližší část věnovanou obecné úpravě svobody pohybu ve volné krajině na zejména základě institutů obecného užívání (obecné užívání les, obecné užívání komunikací, úprava přístupu do krajiny v § 63 zákona o ochraně přírody a krajiny).

Kapitoly 3 až 5 jsou zpracovány velmi zdařile a přehledně, autorka analyzuje řadu otázek do hloubky a upozorňuje na řadu problémů právní úpravy včetně uvádění vlastních stanovisek. Upozorňuji na drobnou vnitřní nesourodost v kapitole třetí, kdy nejprve na stranách 35 – 36 práce upozorňuje na problém s formou vyhrazování míst k určitým činnostem v CHKO a na jiném místě pak práce správně upozorňuje, že tento nedostatek právní úpravy byl již odstraněn (s. 48). V kapitole čtvrté se autorka věnuje možnostem zpoplatnění vstupu do ZCHÚ, a to zejména z pohledu *de lege ferenda* a s vhodným využitím srovnání se zahraniční právní úpravou. Uvádí současně příklady zpoplatnění vstupu vlastníky pozemků, nicméně v této souvislosti se nezamýšlí nad právním základem tohoto zpoplatnění a možným konfliktem s úpravou obecného užívání lesa.

V úvodu práce vytyčený cíl práce, kterým je „*rozbor aktuální právní úpravy a její následné zhodnocení, a to zejména v návaznosti na naplňování účelu omezení svobody pohybu pro ochranu těch nejvýznamnějších oblastí a přiměřenost této právní úpravy*“ se autorce podařilo splnit.

Práce dosahuje standardní úrovně po stránce grafické a stylistické. Z hlediska jazykového není prosta drobných překlepů a jazykových neobratností. Prameny jsou řádně označeny a citovány, autorka využívá odpovídající množství pramenů včetně judikatury.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Jako cíl své práce si diplomantka stanovila „ <i>rozbor aktuální právní úpravy a její následné zhodnocení, a to zejména v návaznosti na naplňování účelu omezení svobody pohybu pro ochranu těch nejvýznamnějších oblastí a přiměřenost této právní úpravy</i> .“ Tento cíl se podařilo splnit.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Prameny jsou řádně citovány. Protokol kontroly (turntin) uvádí celkovou míru podobnosti 27 %, shoda s jednotlivými zdroji je uváděna v jednom případě 5%,

	v jednom případě 4 %, a v jednom případě 2 % a v ostatních případech se jedná o shodu 1% nebo méně.
Logická stavba práce	Velmi dobře
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Výborně
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Velmi dobře
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Výborně
Jazyková a stylistická úroveň	Velmi dobře

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Návrh klasifikace a doporučení k obhajobě: Diplomovou práci Michaly Kuncířové hodnotím jako **velmi dobrou**, a jako takovou ji doporučuji k ústní obhajobě.

Otázky k obhajobě:

- 1) Zhodnoťte právní úpravu regulace pohybu v národních parcích. V této souvislosti se věnujete také otázce přehlednosti právní úpravy regulace pohybu jak v národních parcích, tak v ostatních zvláště chráněných územích pro běžné návštěvníky.
- 2) V práci uvádíte příklady zpoplatnění vstupu na pozemky v některých ZCHÚ (zpravidla se jedná část maloplošného území, současně se však většinou jedná o lesní pozemky.) Je tato právní úprava v souladu se zákonem? Na jakém právním základě lze o takovém zpoplatnění uvažovat?

Praze dne 27. 2. 2024

Doc. JUDr. Martina Franková, Ph.D.